

ר"ת שלום כענין

הלכה משנה מסיון

① רואה
הקצנה
משנה

אבל אחרי עקר גדול ראיתי לזכרו, והוא: שיכל אדם לומר: אם הם פרושי התורה - כפי אשר יסדנו' - מקבלים מפי משה כמו שאמרנו מדבריהם: "כל-התורה נאמרו כללותיה ופרטותיה ודקדוקיה מסיני" - אם-כן, מה אלו ההלכות היחידות שנאמר בהן: "הלכה למשה מסיני"? וזה עקר יש לה בצמד על סודו, והוא: שפרושים המקבלים מפי משה, כמו שאמרנו מדבריהם - אין סתלקת בהם בשום פנים. שהרי מאז ועד עתה לא מצאנו מחלקת שנקמה בזמן מן-הזמנים, מימות משה ועד רב אשי, בין התקמים שיאמר אהד: המוציא עין חכרו - יוציאו את עינו, שנאמר: עין בעין (דברים יט, כא); ויאמר השני: אינו אלא כפרי" בלכד שחבב לתת. ולא מצאנו גם-כן מחלקת במה שאמר הכתוב: פרי עץ הדר (ויקרא כג, מ) עד שיאמר אהד, שהוא: אחרוג; ויאמר אחר, שהוא: חבושים, או רמונים, או זולתו. ולא מצאנו גם-כן מחלקת, בצען עבות" (שם), שהוא: הדס". ולא מצאנו מחלקת בדברי הכתוב: וקצתה את-כפה (דברים כה, יב), שהוא: כפרי. ולא במה שאמר הכתוב: וכת איש כהן כי חסל קונות... באש חשרף (ויקרא כא, ט) - שזו הגזרה אין לנו לגזר אותה, אלא אם תהיה אשת איש על-כל-פנים. וכן גזרת הכתוב בנצרה אשר לא מצאו לה בתולים: ש"ס ק"ו, - לא מצאנו חולק בה ממה ועד עתה על-מי שאמר: שזה לא יהיה אלא אם היתה אשת איש והעידו עדים עליה: שאחר הקדושין ונתה בעדים והתראה. וכיוצא בהן בכלל המצוות - אין מחלקת בהן, שכלן: פרושים מקבלים מפי משה, ועליהם ועל-דומיהם אמרו: "כל-התורה נאמרו כללותיה ופרטותיה ודקדוקיה מסיני". אבל אף-על-פי שהם מקבלים ואין מחלקת בהם - הרי היא מחקמת התורה הנתונה לנו, שנוכל להוציא ממנה אלו הפרושים בדרך מדרכי הסברות, והאסמכתות, והראיות, והרמזים המצואים במקרא. וכשתראה אותם במלמוד מעינים וחילקין זה על-זה במערכת העיון ומביאין ראיות על-אחד מאלו הפרושים והדומה להם, בגון מה שאמרנו במאמר הכתוב, פרי עץ הדר": אזלי יהיה רמונים, או חבושים, או זולתם? עד שהביאו ראיה עליו ממה שנאמר: פרי עץ הדר" ואמרו: "עץ שפעם עזו ופריו שוין"; ואמר אחר: פרי הדר באיגרות משנה לשנה"; ואמר אחר: פרי הדר על-כל-מים" - אלו הראיות לא 36 הביאון מפני שנסתבש" עליהם הענין, עד שנודע להם מהראיות

האזהרה: אבל ראינו בלא ספק, מיהושע צד-עמה, שהאחרון
 הוא לוקחים עם הולך בבל-שנה ואין בו מחלקת. אבל הקרו
 על-הקמו הנמצא בכתוב לזה הפרוש הקביל. וכן היא באמתם
 על-ההודס' וראיתם על-דיגי אברים בעלש ממון, והוא מה-
 שתיב מי שהשחית אבר מאברי תברו: וראיתם גם-כן על-בת
 איש פהו הנזכר לצי, שהיא - אשת איש, ובל-הדומה לזה
 נהג רק על-העקר הזה. וזה ענין מה-שאמרו: בקלומיה
 ופרסומיה, רצו לומר: הענינים שנוכל להוציאם
 בקבל ופרט ובשאר שרש פשרה מדות, והם מקבילים
 מפי משה מסיני. ובל, אף-על-פי שהם מקבילים מפי משה, לא
 נאמר בהם: הלקה למשה מסיני. שאין לומר: פרי עץ הדור,
 הוא: אחרוג - הלקה למשה מסיני, או חובל בתברו משלם
 ממון - הלקה למשה מסיני, שקבר נחברר לנו שאנו הפרושים
 בלם מפי משה ויש להם רמזים במקרא, או יוציאו אותם
 בדרך מזרכי הסקרא, כמו שאמרנו. ועל-כן: בל-דבר שאין
 לו רמז במקרא ואינו נקשר בו, ואי אפשר להוציאו
 בדרך מזרכי הסקרא - עליו לבדו נאמר: הלקה
 למשה מסיני. ובשביל זה, לשאמרנו: שעורין הלקה
 למשה מסיני, הקשו עלינו ואמרו: מקני מה אתה
 אומר שהם הלקה למשה מסיני - והנה, שעורין נרמז עליהם
 בפסוק, באמרו: ארץ חסה ושערה, וגפן ותאנה ורמון, ארץ-
 זית שקן ודקש" (דברים ת, ח) זו תהנה המשובה: שהיא הלקה
 למשה מסיני, ואין לשעורין צפרי להוציא אותם
 ממנו בדרך סקרא, ואין להם רמז בקל-התורה,
 אבל נסקמה זאת המצנה לזה הפסוק קסמן, כדי
 שיהא נודע ונוקר, ואינו מענין הכתוב. והו ענין
 מה-שאמרו: קרא אסמכתא בעלמא, בקל-מקום שזכורה.

pe (2)

(3) אה סנהדרין כב

דב-איש אבר שחייב רמזי עבודה נדר ב
 רבנן פדעי ראש ולא חולי עבודה לא נדר ברו רבנן מתיבי זוא
 שכמותה פדעי ראש ושחייבין בשלמא שחייבין דכתיב יין ושנ
 אל תשת אתה ובגדך ולא תחזו אלא פדעי ראש מנא לן דאחיקש שרת
 לן לפדעי ראש כתיב וראשם לא יגלחו ופדעי לא ישלחו (זכתיב) ויין לא ישו
 ויגד מה שחייבין במידה אף פדעי ראש במידה ובמידה שחייבין דמז
 עבודה אף פדעי ראש ויא דמזלי עבודה קשיא אבר ליה רבינא לרב איש ה
 קר ולא איתא דחוקל מן אמה ולפסוק דא האבר רב חסדא דברו
 ס מתוך משה רבינו לא למרע עד שבא דחוקל ולמרע כלל בן נבר על ל
 יערל בשר לא יבא אל מרש לשרתי עד ולא בא דחוקל מן אמרת אל
 גברא נסיד ליה אחת דחוקל ואמכבה אקרא דג נמרא נסיד ליה ואת
 דחוקל ואמכבה אקרא

תנוד בשד. שמנו אלו ממה מלה: לא יבא. היטע מלכה מדני
 קבל בעלמא ולא לך מלה:

סג
 סג

26

ח הערל הרי הוא כבן נבר שני כל בן נבר עול לב ועול בשר לפיכך עול שעבד חילל עבודתו וזוהו כו
 שעבד אבל אינו חייב מיתה:

(5)
 רמז
 סג
 סג

שם ברש"י ד"ס לא יבא. והיינו מלכה מדני קבל
 בעלמא ולא לך עלי: אכן כדמכ"ס (פ"ז מה)
 כ"אח מקדש) כ' דלכי משום דהו כזר והכ"ס מ' כ' שז דלוקה
 משום דהו מלכה מדני קבל ולוקח אקבל חכל אי אפשר
 למר ק דכסדיא חמריין בכטרוה (דט"ז ט"ח) דמכח סילכחא
 ואיסורא חכא לאו ליכא וכן כתב בפ"י סר"ן בפ' כלל גדול
 דאין לוקח חכלכ לחסס מסיני וכן מוכח ג"כ דמס סריסכ"א
 בפ"ג דמכוס במס שטען מס אמס שלוקח על חמס סלכוס
 שחיקס וי"ח מרישוס ע"א ולכן ליל דעממא דהרמכ"ס כיון
 דחוקל ע"כ לא חידס חיסור זה ונדחויסח לה כתיב
 ואלפסיכ קרי ליה חוכרה נברייסח ולמיל ע"כ סלכחא כזר
 משוי ליה ויחוקל אסמכ"א חקרא חכל חלכחא חין לוקח:

(6)
 סג
 סג
 סג

16) אבא רבה בר יוחנן אמר

רב לא ניתנה פריעת מילה לאברהם אבינו
שנאמר "בית הוצא אבר זה אל הישע"
עשה לך חרות וזהו

בגדר דין פריעת המילה

1. ועיין יבמות (עא): דלא ניתנה פריעת
מילה לאברהם אבינו שנאמר בעת ההיא אמר ד'
אל יהושע וכי ושוב מול את בניי שנית, והקשו
שמה כחוס' ד"ה לא, וא"ת אם לא ניתנה פריעה
ער יהושע... הא כתיב אלה המצוות שאין
בניא רשאי לחדש דבר מעתה. וי"ל דהלמ"ס
היא, והושע אסמכי אקרא. והעיר בזה רבנ'
הגרי"ד הלוי סאלאווישישק שליט"א, שיש
להסתפק בגדר הן הלל"מ, אם היא בכחינת הלכה
המחודשת, שנוסף על ענין המילה בעיני נמי
ופריעה - כענין נוסף בפני"ע; או שהיא בכחינת
הלכה המפרשת, שההלמ"ס גילתה לנו להבין
פירושה דקרא דיטול בשר ערלתו, דלא ר"ל
שיחתוך, אלא ר"ל שיצלה אה העטרה, אשר
מה"ט בעיני לפריעה, בכדי שתהא העטרה
מגולה

15) אבא רבה בר יוחנן אמר
רב לא ניתנה פריעת מילה לאברהם אבינו
שנאמר "בית הוצא אבר זה אל הישע"
עשה לך חרות וזהו

15) אבא רבה בר יוחנן אמר
רב לא ניתנה פריעת מילה לאברהם אבינו
שנאמר "בית הוצא אבר זה אל הישע"
עשה לך חרות וזהו

19) אמר ר' אבהו

1. אמר ר' אבהו על נוסח עני המילה נשחזר על גילין הנועכבים את
הפריעה לכלורה ה"י נראה דלא יבדך הדרי כל חופנים
פירושו ויילה לטון חסיד וכינתה וכן חסדו (בקה"ק דמגליה) צדק
והוא עס כל החיובות הדתיות לזה וכן לוע"ז נכבד ונוליס וכו'
מכנס אונקנס נזרו, והוא חסדו כמו נזרו את הילד לטניס
וזה לא שייך על הפריעה שטעמו גילוי עטרה כונו ופרע ראש
האשה ור"ל לא שייך נוכח על הנילה לבדו כשפורע לחור ואין
ע"י דכחול פורע אינו מנזך אלא נכרה א' על המילה על
שחיבה א' הם כיון דחלתה המילה היא המילה מנזך עליו
וכיון שפריעה נמי חלתה כוונתה לגנוז ההחלה הכ"ל אינו
לכד לחזור ולנזך נדכה אחת על הפריעה בפני עליו:

18) אבא רבה בר יוחנן אמר

20) אבא רבה בר יוחנן אמר

כח"י "אבהו" ילאכת
ארכיעם דמי אדור הודע הודע הודע
המקד והשוחזר והבורח הפוקח והסוק
הגלש השאפה והח את הנכס והבלבו
המבטח והמבטח והמבטח והמבטח
שני בוד נזק האחד שני חסד והרע
שני חסד והקדש והבדד "הודע" שני
הצדוק והקדש על מנה לחמד [שני הפדות]
הודע צבי השמש המפספס המלה
המקדש אה שני והמקדש והמבטח והמבטח שני אחיה והמקד על
מנה לטוב שני אודות הבתח המבטח והמבטח בפניו
המבטח שמש לחמד הדי אל אבהו מלאכת ארכיעם חסד אדור:

ואפ"ל לרעה הרמ"ס פ"ק דכתיב דנוס"ה מנזך נוכח על ביעוד
חוזק נטעה הנדיקה משום דחליתיה היא הניעוד וא"כ
למ"ד דפריעה וולתא אחרימי: היא ה"י לנזך נחמלה על סט
החליתו ולא על ההחלה א"ל נטלמח דדיקה חוזק דנזק היא
א"כ יודע טוב לנזך נוכח שחנאל חלית מלוחה לקיים מליח
ציעוד דארו"י משא"כ עולה ופריעה שניהם דלוקייתא י"ל כיון
שנדר על חלת המילה חו לא ינזך נדכ' אחרת על פריעה שזקופיה:

א"ע"כ ל"ל קוים להו לרנבן דפריעה נמי אקרי מילה וחייו
מירמזה יהושע בשבן וזל אח בני ישראל שניה פ"י מילה
2) שניה דחייו פריעה א"כ פריעה נמי היינו מילה וכן חלן דילוף
ל"י משבן מוסב על מול דחמרי' שישוב וימנע אחר שכבד ממולו
והיינו הפריעה שאחר המילה וא"כ נס פריעה נקדא מילה ומ"ס
מעלנו כבאן אינו לפי כבודו:

1) אבא רבה בר יוחנן אמר רב לא ניתנה פריעת מילה לאברהם אבינו שנאמר "בית הוצא אבר זה אל הישע" עשה לך חרות וזהו
2) אמר ר' אבהו על נוסח עני המילה נשחזר על גילין הנועכבים את הפריעה לכלורה ה"י נראה דלא יבדך הדרי כל חופנים פירושו ויילה לטון חסיד וכינתה וכן חסדו (בקה"ק דמגליה) צדק והוא עס כל החיובות הדתיות לזה וכן לוע"ז נכבד ונוליס וכו' מכנס אונקנס נזרו, והוא חסדו כמו נזרו את הילד לטניס וזה לא שייך על הפריעה שטעמו גילוי עטרה כונו ופרע ראש האשה ור"ל לא שייך נוכח על הנילה לבדו כשפורע לחור ואין ע"י דכחול פורע אינו מנזך אלא נכרה א' על המילה על שחיבה א' הם כיון דחלתה המילה היא המילה מנזך עליו וכיון שפריעה נמי חלתה כוונתה לגנוז ההחלה הכ"ל אינו לכד לחזור ולנזך נדכה אחת על הפריעה בפני עליו:
3) אמר ר' אבהו על נוסח עני המילה נשחזר על גילין הנועכבים את הפריעה לכלורה ה"י נראה דלא יבדך הדרי כל חופנים פירושו ויילה לטון חסיד וכינתה וכן חסדו (בקה"ק דמגליה) צדק והוא עס כל החיובות הדתיות לזה וכן לוע"ז נכבד ונוליס וכו' מכנס אונקנס נזרו, והוא חסדו כמו נזרו את הילד לטניס וזה לא שייך על הפריעה שטעמו גילוי עטרה כונו ופרע ראש האשה ור"ל לא שייך נוכח על הנילה לבדו כשפורע לחור ואין ע"י דכחול פורע אינו מנזך אלא נכרה א' על המילה על שחיבה א' הם כיון דחלתה המילה היא המילה מנזך עליו וכיון שפריעה נמי חלתה כוונתה לגנוז ההחלה הכ"ל אינו לכד לחזור ולנזך נדכה אחת על הפריעה בפני עליו:
4) אמר ר' אבהו על נוסח עני המילה נשחזר על גילין הנועכבים את הפריעה לכלורה ה"י נראה דלא יבדך הדרי כל חופנים פירושו ויילה לטון חסיד וכינתה וכן חסדו (בקה"ק דמגליה) צדק והוא עס כל החיובות הדתיות לזה וכן לוע"ז נכבד ונוליס וכו' מכנס אונקנס נזרו, והוא חסדו כמו נזרו את הילד לטניס וזה לא שייך על הפריעה שטעמו גילוי עטרה כונו ופרע ראש האשה ור"ל לא שייך נוכח על הנילה לבדו כשפורע לחור ואין ע"י דכחול פורע אינו מנזך אלא נכרה א' על המילה על שחיבה א' הם כיון דחלתה המילה היא המילה מנזך עליו וכיון שפריעה נמי חלתה כוונתה לגנוז ההחלה הכ"ל אינו לכד לחזור ולנזך נדכה אחת על הפריעה בפני עליו:

21) אבא רבה בר יוחנן אמר
רב לא ניתנה פריעת מילה לאברהם אבינו
שנאמר "בית הוצא אבר זה אל הישע"
עשה לך חרות וזהו

22) אבא רבה בר יוחנן אמר

23) אבא רבה בר יוחנן אמר
רב לא ניתנה פריעת מילה לאברהם אבינו
שנאמר "בית הוצא אבר זה אל הישע"
עשה לך חרות וזהו

24) אבא רבה בר יוחנן אמר
רב לא ניתנה פריעת מילה לאברהם אבינו
שנאמר "בית הוצא אבר זה אל הישע"
עשה לך חרות וזהו

